

Paulownia (Pavlovnice)

čeleď: Paulowniaceae

Roste v Číně, Laosu, Koreji, Tchaj-wanu a Vietnamu v podobě opadavého stromu (v tropech i stálezeleného). Větve jsou tlusté a duté. Listy jsou vstřícné, jednoduché, celokrajné nebo 3 - 5laločné. Kvete na vrcholcích loňských větví ve zdánlivé latě, kalich má 5 laloků, koruna je nálevkovitá, 2pyská, spodní pysk je 3laločný a horní 2laločný. Plodem je kožovitá tobolka s mnoha okřídlenými semeny.

Vyhovují jí vlhké hlinité půdy bohaté na živiny, plné slunce a chráněné místo. Kořeny jsou mělké. V mládí jsou náchylné na vymrznutí, následně obráží od země.

Množí se semeny nebo kořenovými řízkami.

Paulownia catalpifolia

oblasti: Shandong

Roste v Číně v podobě stromu s velkou korunou. Kmen je přímý. Listy bývají úzce vejčité, celokrajné nebo zvlňené, špičaté, 2x delší než široké, báze srdčitá a spodní strana plstnatá. Květenství je kuželovité, dlouhé zpravidla do 35cm, kalich je mělce zvonkovitý, kratší 2cm, laloky tvoří 1/3 - 2/5 délky kalicha, koruna je světle růžovofialová, úzce trubkovitě nálevkovitá a dlouhá 7 - 8cm. Plodem je eliptická zprvu ochlupená tobolka délky 4,5 - 5,5cm.

Paulownia coreana

oblasti: Čína, Korea

Paulownia elongata (Paulovnice protáhlá)

oblasti: Čína

Roste v Číně v podobě stromu s široce kuželovitou korunou. Dřevo je světlé, nemá suky a má nízký obsah pryskyřice. Větve jsou v mládí tlusté a hnědočervené. Listy jsou špičaté, dlouhé 18 - 38cm, báze srdčitá a spodní strana ochlupená. Květenství je ochlupené, dlouhé do 35cm, kalich je obkuželovitý, dlouhý 1,6 - 1,9cm, koruna má délku 6,5 - 7,5cm, vnější strana je žláznatě ochlupená a fialová. Plodem je vejčité (i eliptické) tobolka délky 3,5 - 5cm obsahující semena délky 4 - 5mm (včetně křídla). Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Americana' - mohutnější
- 'Juan You I' - silnější a mohutnější habitus; lépe odolává suchu
- 'Juan You II' - silnější a mohutnější habitus; lépe odolává suchu

Je nejrychleji rostoucím druhem ve svém rodu (až 4,6m a 1 rok) a ve vhodných oblastech se tak používá jako rychlý zdroj dřeva (sklizeň probíhá po 5 - 7mi letech). Dokáže růst i v suché půdě, ideální je ale vlhká hlinitá půda bohatá na živiny. Vyhovují jí teploty od -20°C po 40°C (mrazuvzdorná je ale až po zpomalení růstu).

Množí se semeny nebo zimními kořenovými řízků.

Paulownia fargesii (Pavlovia Fargesova)

oblasti: Guizhou, Hubei, Sichuan, Vietnam, Yunnan

Roste v Číně a Vietnamu v podobě stromu. Dorůstá výšky 9 - 20m. Větve jsou v mládí ochlupené. Listy jsou dlouze vejčité, špičaté, celokrajné, mírně zvlněné, dlouhé 15 - 21cm, báze je srdčitá a spodní strana ochlupená. Květenství je řídce rozvětvené, střední větve má délku 15 - 35cm, postranní (1 - 2 páry) jsou dlouhé 8 - 16cm, stopky jsou ochlupené, koruna náprstková, fialová až růžovofialová nebo bílá a dlouhá 5 - 7cm. Plodem je vejčitá tobolka délky do 3,5cm a obsahuje semena délky 5 - 6mm.

Paulownia fortunei (Pavlovia Fortunova)

synonyma: *P. duclouxii*, *P. meridionalis*, *P. mikado*

oblasti: Laos, Tchaj-wan, Vietnam

Roste od Číny po Vietnam a Laos v podobě stromu. Dorůstá výšky do 30m. Borka je šedohnědá. Listy jsou vejčité, zpravidla lesklé, dlouhé 14 - 25cm, báze je srdčitá, spodní strana ochlupená a řapíky jsou dlouhé 7 - 11cm. Květy zpravidla po 3ks ve vrcholících tvořících prakticky válcovitou latu, koruna má prakticky nálevkovitou růžovofialovou uvnitř bělavou trubku délky 8 - 12cm a na bázi širokou 4 - 6cm. Plodem je eliptická dřevnatá tobolka délky 5 - 10cm obsahující semena délky 0,6 - 1cm (včetně křídla). Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Tiantong C22' - mohutný habitus s rovným kmenem; postranní větve slabé; lépe odolná na škůdce

Paulownia glabrata (Pavlovia lysá)

oblasti: Čína

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky do 15m. Listy jsou vejčité, špičaté, celokrajné, dlouhé 16 - 24cm a báze je kulatá až mírně srdčitá. Květenství je ochlupené, mírně žláznaté, prakticky válcovité, dlouze větvené, vrcholíky tvoří zpravidla 3 - 5 květů na ochlupené stopce, korunní trubka je nálevkovitě zvonkovitá, růžovofialová a dlouhá 5,5cm. Plodem je mírně vejčitá žláznatá tobolka délky 2,5 - 3cm a obsahuje semena délky 5mm.

Paulownia kawakamii (Pavlovia Kawakamiova)

synonyma: *P. rehderiana*, *P. thyrsoides*, *P. viscosa*

oblasti: Japonsko, Tchaj-wan, V Čína

Roste v Číně a Japonsku v podobě stromu. Dorůstá výšky 6 - 12m. Borka je šedá. Listy jsou široce srdčité, špičaté, žláznatě ochlupené, 3 - 5žilové, dlouhé 8 - 30cm, báze srdčitá a spodní strana je žláznatě ochlupená. Květenství je řídce rozvětvené, hlavní větve mají délku 17 - 30cm, vrcholíky tvoří 3 přisedlé květy, kalich je ochlupený, koruna prakticky zvonkovitá, světle růžovofialová, dlouhá 3 - 5cm, na bázi široká 5mm a jícen s okrajem má šířku 3cm. Plodem je tobolka délky 2,5 - 4cm a obsahuje podlouhlá semena délky 3 - 4mm (včetně křídla). Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Lucky Dragon' - výška až 24m; květy růžové

- 'Powton'/'Sapphire Dragon' - ve 2 letech výška až 3m; hrozny dlouhé do 30cm, květy modré, kvete již ve 3 letech

Paulownia longifolia

oblasti: Čína

Paulownia rehderiana

oblasti: Čína

Paulownia shensiensis

oblasti: Čína

Paulownia taiwaniana

synonyma: *P. australis*

oblasti: Fujian, Guangdong, Hunan, Tchaj-wan, Zhejiang

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky do 5m. Větve jsou rozkladité. Listy jsou vejčité srdčité, celokrajné nebo zvlněné, špičaté a na spodní straně žláznatě lepivě ochlupené. Květenství je široce kuželovité, dlouhé do 80cm, kalich má laloky 1/3 - 2/5 délky, koruna je růžovofialová, trubkovitě zvonkovitá a dlouhá 5 - 7,5cm. Plodem je eliptická v mládí ochlupená tobolka délky 4cm.

Paulownia tomentosa (Pavlovia plstnatá)

synonyma: *Bignonia tomentosa*, *P. imperialis*

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Guangxi, Hubei, Hunan, Illinois, Indiana, Japonsko, Jižní Karolína, Kavkaz, Kentucky, Louisiana, Maryland, Massachusetts, Mississippi, Missouri, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Pákistán, Pennsylvania, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Virginie, Washington, Západní Virginie

Roste v Číně v podobě opadavého stromu s širokou řídkou kuželovitou korunou. Dorůstá výšky (6 -) 15 - 20 (i 25)m a šířky 12m v široce sloupovitém habitu. Borka je šedá, hladká a pukající. Větve jsou velmi křehké, v mládí ochlupené a později duté. Listy jsou široce vejčité, špičaté nebo zašpičatělé, zelené, ochlupené, dlouhé (12 -) 17 - 30 (i 40)cm, široké 12 - 27cm, báze klínovitá nebo srdčitá, spodní strana hustě ochlupená, na silných větvích jsou 3 - 5tilaločné, dlouhé do 50cm, asymetricky pilovité, oboustranně ochlupené a řapíky jsou dlouhé 9 - 21 (i 40)cm. Květenstvím je (20 -) 25 - 30 (i 50)cm dlouhá vzpřímená jehlancovitá lata, větve jsou dlouhé 7 - 15cm, vlastní květy mají kalich délky 1,2 - 1,7cm se zašpičatělými laloky z 1/3 - 1/2, fialovou uvnitř žlutě pruhovanou aromatickou korunu délky (4 -) 5 - 6,5 (i 7,5)cm a na bázi šířku 1cm. Plodem je vejčitá špičatá dřevnatá žláznatě ochlupená tobolka v zelené slupce délky 3 - 4,5 (i 5)cm a obsahuje semena délky 2,5 - 3 (i 4)mm a šířky 2,5mm (včetně křídla) . Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Alba' - květy bílé

- 'Coreana'/'*P. coreana* - listy srdčité až vejčité, na spodní straně nažloutle ochlupené; květy fialové

se žlutě skvrnitým jícnem; semena dlouhá 3mm

- 'Georgia Princess' - květy z větší dálky zdánlivě bílé

- 'Lilacina'/P. lilacina - větve v mládí zelené, žláznatě ochlupené, později hnědé; listy široce vejčité, bez laloků, dlouze špičaté, matné, zelené, dlouhé 12 - 30cm, spodní strana plstnatá; květenství kuželovité, dlouhé 25 - 30cm, květy mají korunu převislou, světlefialovou, uvnitř žlutou, vně ochlupenou, dlouhou 7cm, okraj rozložený; plody vejčité, dlouhé 3 - 4cm

- 'Somaclonal Snowstorm' - listy béžově, bledězeleně nebo bíle skvrnitě, kropanaté, lehce se zvrhávají do čistě zelené

- var. tomentosa/var. japonica/var. lanata/P. grandifolia/P. imperialis/P. imperialis var. lanata/P. recurva/Bignonia tomentosa/Incarvillea tomentosa - Čína; listy zpravidla srdčité, na spodní straně vytrvale ochlupené

Je náchylná na mráz, zejména v mládí. I dospělejší rostliny vyžadují chráněná místa. Dále potřebuje teplé místo s přímým sluncem a dobře propustnou vlhčí půdu.

Paulownia viscosa

oblasti: Čína

Další informace:

<http://botany.cz/cs/paulownia-tomentosa/>

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=45>

<http://www.garten.cz/a/cz/2835-paulownia-tomentosa-paulovnie-plstnata/>

http://www.uspza.cz/index_sub.php?id=10317

<https://www.rostliny.net/>